

PROTOKOLL

fra

møte i Omsetningsrådet

onsdag 19. februar 2014 kl. 13:00

i

Statens landbruksforvaltning

Møtet ble hevet kl 15:30.

Til stede:	Björg Tørresdal, Ann Merete Furuberg, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Olav Håkon Ulfsnes, Kjell Mjaatvedt, Nils Bjørke, Sigrid Helland, Sveinung Svebestad, Randi Ledaal Gjertsen og Johnny Ødegaard
Forfall:	Vibeke Andersen (varamedlem kunne heller ikke møte), Einar Enger og Trond Reierstad
Fra SLF:	Marit Jerven, Nina Strømnes Rodem, Ida Louise Bjønness, Siv Heia Uldal, Mari Holteberg Vold og Anders Leine

Etter den ordinære sakslista orienterte representanter for opplysningskontorene om kontorenes virksomhet.

Opplysningskontoret for egg og kjøtt v/ Anne Mari Halsan og Jeanette Torp

Opplysningskontoret for meieriprodukter v/ Ida Berg Hauge

Opplysningskontoret for frukt og grønt v/ Guttorm Rebnes

Opplysningskontoret for brød og bakevarer v/ Torunn Nordbø

Saksliste:

01/14	Godkjenning av innkalling og dagsorden.....	3
02/14	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	4
03/14	Orientering fra markedsregulator	5
04/14	Endring fra effektiv til nominell rente i retningslinjene for markedsregulering av kjøtt, egg, korn og melk	6

05/14	Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - endring av retningslinjer for fastsetting av sats og delegering av vedtak om priskompensasjon	9
06/14	Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - fastsettelse av sats for 2. halvår 2013 og 1. halvår 2014	18
07/14	Markedsregulators prisbetingelser ved levering av egg etter mottaksplikten	21

Sak nr.: 01/14	Sektor: Alle	Beslutningsnivå: OR
Behandling: 19.02.2014	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saks nr.:

Behandling i OR

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Sak nr.: 02/14	Sektor: Alle	Beslutningsnivå: OR
Behandling: 19.02.2014	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saks nr.:

Behandling i OR

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 10.12.2013 godkjennes.

Sak nr.: 03/14	Sektor: Kjøtt, egg, melk og korn	Beslutningsnivå: OR
Behandling: 19.02.2014	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saks nr.:

Beskrivelse

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Korn Olav Håkon Ulfesnes
- Kjøtt, egg og fjørfekjøtt Sveinung Svebestad
- Melk Johnny Ødegaard

Behandling i OR

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Sak nr.: 04/14	Sektor: Kjøtt, egg, korn og melk	Beslutningsnivå: OR
Behandling: 19.02.2014	Tittel: Endring fra effektiv til nominell rente i retningslinjene for markedsregulering av kjøtt, egg, korn og melk	Saks nr.: 14/1972

Beskrivelse

Fra november 2013 har Norges Bank sluttet å beregne effektiv NIBOR 3-md. rente. Statens landbruksforvaltning (SLF) foreslår at rentesatsen i retningslinjene for markedsføring av kjøtt, egg, korn og melk endres fra å være basert på effektiv NIBOR 3-md. til nominell NIBOR 3-md. I tillegg foreslår vi at tillegget til NIBOR 3-md. renten økes fra 0,35 til 0,40 prosentpoeng. Tillegget til rentesatsen for lån fra fondene anbefaler vi å økes fra 0,85 til 0,90 prosentpoeng.

Hjemmel

Lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11 samt retningslinjer for markedsregulering av kjøtt fastsatt av OR 31.03.2011, retningslinjer for markedsregulering av egg fastsatt av OR 29.03.2012, retningslinjer for markedsregulering av korn fastsatt av OR 23.06.2009 og retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter fastsatt av OR 01.12.2009.

Forutsetninger

Vedlegg

Høringsbrev av 31.01.2014 om endring fra effektiv til nominell rente i retningslinjene for markedsregulering av kjøtt, egg, korn og melk.

Behandling i OR

Med en språklig tilføyelse i pkt. 1d, ble innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Det gjøres følgende endringer i retningslinjene for markedsregulering innen sektoren kjøtt, egg, korn og melk:
 - a. Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt § 4, 4. ledd endres til:
Rentesatsen fastsettes av SLF per halvår på basis av en sammenveiging av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.
 - b. Retningslinjer for markedsregulering av egg § 3, 4. ledd endres til:
Rentesatsen fastsettes av SLF per halvår på basis av en sammenveiging av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.

- c. Retningslinjer for markedsregulering av korn § 2-2, 3. ledd endres til:
Rentesatsen fastsettes av SLF per halvår på basis av en sammenveiling av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.
 - d. Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 7, 4. ledd endres til: Markedsregulator kan renteberegne sitt tilgodehavende. Renteberegningen skjer på basis av månedlige akkumulerte differanser. Rentesatsen fastsettes av SLF per halvår på basis av en sammenveiling av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.
2. Rentesatsen for lån fra fondene for omsetningsavgift til kapitalbinding ved reguleringslagring beregnes på grunnlag av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,90 prosentpoeng.

Endring fra effektiv til nominell rente i retningslinjene for markedsregulering av kjøtt, egg, korn og melk

Etter dagens retningslinjer, fastsetter Statens landbruksforvaltning (SLF) rentesatsen for markedsregulators kapitalbinding knyttet til kostnader i markedsreguleringen. Satsen blir beregnet per halvår på basis av sammenveiling av NIBOR (Norwegian InterBank Offered Rate) 3-md. med tillegg på 0,35 prosentpoeng. SLF har brukt effektiv rente i sine beregninger. Fram til desember 2013 var det Norges Bank som har beregnet NIBOR-rentene. Da ble ansvaret overført til Oslo Børs.

I oppdraget til Oslo Børs inngår imidlertid ikke beregning av effektiv rente, slik at det heretter bare vil være tilgjengelige tall for nominell rente. Den nominelle renten er lavere enn den effektive, i 2012 og 2013 var differansen henholdsvis 0,049 og 0,038 prosent.

SLF foreslår at rentesatsen for tilgodehavende heretter beregnes på grunnlag av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng, en økning på 0,05 prosentpoeng basert på historiske tall og begrunnet med overgangen fra effektiv til nominell rente.

Dette innebærer følgende endringer i retningslinjene for markedsregulering av kjøtt, egg, korn og melk:

- a. Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt § 4, 4. ledd endres til: Rentesatsen fastsettes av SLF per halvår på basis av en sammenveiling av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.
- b. Retningslinjer for markedsregulering av egg § 4, 4. ledd endres til: Rentesatsen fastsettes av SLF per halvår på basis av en sammenveiling av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.
- c. Retningslinjer for markedsregulering av korn § 2-2, 3. ledd endres til: Rentesatsen fastsettes av SLF per halvår på basis av en sammenveiling av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.
- d. Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 7, 4. ledd endres til: Markedsregulator kan renteberegne sitt tilgodehavende. Renteberegningen skjer på basis av månedlige akkumulerte differanser. Rentesatsen fastsettes av SLF per halvår på basis av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.

I tillegg foreslår SLF at rentesatsen for lån fra fondene for omsetningsavgift til kapitalbinding ved reguleringslagring heretter beregnes på grunnlag av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,90 prosentpoeng. Dette er en økning på 0,05 prosentpoeng basert på historiske tall og begrunnet med overgangen fra effektiv til nominell rente.

Som det fremgår, er bestemmelser om fastsetting av rentesats for markedsregulators kapitalbinding knyttet til reguleringstiltak nedfelt i retningslinjene i de respektive sektorene. SLFs vurdering er at foreslåtte endring er en mindre teknisk justering som kan innarbeides i retningslinjene for kjøtt, egg, korn og melk uten ytterligere høring. Likevel har SLF sendt forslaget til markedsregulatorene med frist for eventuelle merknader 31. januar 2014. Ingen merknader fra Nortura SA, Tine SA eller Norske Felleskjøp SA.

Sak nr.: 05/14	Sektor: Egg	Beslutningsnivå: OR
Behandling: 19.02.2014	Tittel: Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - endring av retningslinjer for fastsetting av sats og delegering av vedtak om priskompensasjon	Saks nr.: 13/39655

Beskrivelse

Dagens ordning ble etablert med virkning fra fra 01.07.2013 som følge av overgangen fra målprisbasert til volumbasert markedsregulering av egg. Det er i ettertid reist tvil om måten satsen fastsettes på kan være i strid med WTO-regelverket om eksportstøtte. Forslag til endringer i retningslinjene som skal ivareta disse hensynene, har vært på høring. Høringsforslaget gikk ut på at Omsetningsrådet fastsetter en sats forskuddsvis to ganger per år med utbetaling av kompensasjon på grunnlag av innrapporterte kvanta. Det ble også forslått noen andre endringer i retningslinjene knyttet til skillevirksomhet, herunder innhold i søknad om oppstart og krav til rapportering. Innstillingen i saken er basert på høringsutkastet og innspill fra høringsrunden.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg fastsatt av Omsetningsrådet 29. mars 2012 jf. forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1 og lov 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 3 siste ledd.

Forutsetninger

Vedlegg

Høringsbrev av 16.12.2013
Brev fra Barne- og familiedepartementet av 17.12.2013
Brev fra NNN av 03.02.2014
Brev fra KLF av 22.01.2014
Brev fra Nortura av 29.01.2014
Brev fra Norske Felleskjøp av 03.02.2014

Møtebehandling

Til møtet forelå høringsuttalelse fra Norske Felleskjøp registrert i SLF 14.02.2014. De hadde ingen merknader til forslagene. Pkt. 2 om delegering i SLFs innstilling var falt ut i den utsendte dagsorden.

Bjørn-Ole Juul-Hansen fremmet følgende forslag til vedtak: "Dagens retningslinjer for fastsetting av sats og delegering av vedtak om priskompensasjon videreføres."

Innstillingens pkt. 1 ble vedtatt mot en stemme (Bjørn-Ole Juul-Hansen). Pkt. 2 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjer for markedsregulering av egg

Hjemmel: Fastsatt av Omsetningsrådet 29. mars 2012 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1, jf. lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11
Endringer: Endret av Omsetningsrådet 21. juni 2013. Sist endret 19. februar 2014.

I

I retningslinjer for markedsregulering av egg gjøres følgende endringer:

§ 2-4 Priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter skal lyde:

Ved innenlands produksjon av skilleprodukter (plomme og hvite) basert på norsk-produserte skallegg, kan det gis priskompensasjon. Priskompensasjonen kan gis til alle godkjente eggproduktprodusenter innenlands som skiller plomme og hvite. Priskompensasjonen skal sammen med råvareverdien av plomme- og hviteproduktene gjøre at skilleproduktene tilnærmet forsvarer verdien av skallegg. Omsetningsrådet avgjør om priskompensasjonen gis til eggehvite eller eggeplomme eller begge.

Satsene for priskompensasjon fastsettes av Omsetningsrådet forskuddsvis en gang per halvår. Satsen beregnes ut fra aktørenes salgsprognoser for kommende halvår samt Statens landbruksforvaltnings vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands.

Søknad om godkjenning for skillevirksomhet sendes Statens landbruksforvaltning 4 uker før oppstart av produksjon. Statens landbruksforvaltning avgjør søknaden. Søknaden må inneholde en beskrivelse av plan for virksomheten, herunder nødvendig godkjenning fra Mattilsynet, resepter for de ulike produktene og prognoser for salg i ulike markeder.

Statens landbruksforvaltning fører kontroll med at bestemmelsene for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter blir overholdt. Statens landbruksforvaltning kan kreve fremlagt de opplysninger og den dokumentasjon som er nødvendig for å utøve slik kontroll og for å forvalte bestemmelsene om priskompensasjon på en tilfredsstillende måte.

§ 3 Oppgjør rutiner og renter på mellomværende. Første ledd i eksisterende paragraf erstattes med følgende:

For hver to måneder og senest innen den 15. i påfølgende måned, sendes krav om priskompensasjon til Omsetningsrådet. Priskompensasjonen beregnes ut fra kvantum av de enkelte skilleproduktene og den fastsatte satsen. Søknad om utbetaling skal inneholde

- solgt kvantum av de enkelte skilleproduktene for tilhørende periode
- priskompensasjon utregnet for de ferdigproduktene det søkes priskompensasjon for
- akkumulert kvantumsregnskap for halvåret

For krav som omfatter månedene mai/juni og november/desember må det legges ved

revisorattest som gjelder siste halvår.

For ordningen med priskompensasjon for skilleprodukter betales ikke forskudd, og det gis ingen rentekompensasjon.

II

Endringene trer i kraft 19.02.2014.

2. Omsetningsrådet delegerer rådets myndighet til å behandle søknad og fatte ved-tak om å utbetale priskompensasjon for skilleprodukter til Statens landbruksforvaltning i samsvar med "Retningslinjer for markedsregulering av egg", § 3.

Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - endring av retningslinjer for fastsetting av sats og delegering av vedtak om priskompensasjon

SLF legger fram forslag til endring av bestemmelsene i retningslinjer for markedsregulering av egg knyttet til priskompensasjon for skillevirksomhet.

Bakgrunn

Som ledd i overgangen til volumbasert markedsregulering på egg, ble det fra 01.07.2013 etablert en ordning med priskompensasjon på eggehvite og/eller plomme ved skillevirksomhet, jf. sak 38/13 til Omsetningsrådets møte 21.06.2013. Samtidig ble muligheten for reguleringseksport tatt bort unntatt ved alvorlige markedsforstyrrelser.

Ordnningen innebar at Omsetningsrådet skulle fastsette satsene for priskompensasjon etterskuddsvis en gang per halvår. Satsene skulle basere seg på oppgaver innhentet fra markedsregulator over faktisk oppnådde priser og kvanta. SLF skulle fastsette en foreløpig sats som grunnlag for a konto utbetalinger. Ordningen skulle omfatte alle aktører som produserer skilleprodukter og var regulert i retningslinjer for markedsregulering av egg, jf. §§ 2, pkt c, 2-4 og 3.

Det er i ettertid reist tvil om måten satsen fastsettes på er i strid med vilkårene i WTO-regelverket knyttet til eksportstøtte.

Høringsforslag

På denne bakgrunn sendte SLF 16.12.2013 på høring forslag til endringer i retningslinjene som skulle ivareta disse hensynene.

Etter forslaget skal Omsetningsrådet fastsette en sats forskuddsvis to ganger per år og med utbetaling av kompensasjonen på grunnlag av innrapporterte kvanta. Satsen skal som før gjelde alle aktører med skillevirksomhet, men dette er nå presisert i retningslinjene.

Priskompensasjonen skal sammen med inntektene av plomme- og hviteproduktene gjøre at skilleproduktene samlet tilnærmet forsvarer verdien av skallegg. Ved beregning av satsene for priskompensasjon skal Omsetningsrådet ta utgangspunkt i aktørenes salgsprognoser for kommende halvår samt SLFs vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands. I praksis vil Omsetningsrådet fastsette satsene for kommende halvår i henholdsvis juni og desember.

I tillegg foreslo SLF å ta inn et krav til revisorattestasjon.

I høringsutkastet var det foreslått følgende formulering av § 2-4 i retningslinjene for markedsregulering av egg:

Ved innenlands produksjon av skilleprodukter (plomme og hvite) basert på norsk-produserte skallegg, kan det gis priskompensasjon. Priskompensasjonen kan gis til alle godkjente eggproduktprodusenter innenlands som skiller plomme og hvite. Priskompensasjonen skal sammen med råvareverdien av plomme- og hviteproduktene gjøre at skilleproduktene tilnærmet forsvarer verdien av skallegg. Omsetningsrådet avgjør om priskompensasjonen gis til eggehvite eller egge-

plomme eller begge.

Satsene for priskompensasjon fastsettes av Omsetningsrådet forskuddsvis en gang per halvår. Satsen beregnes ut fra aktørenes salgsprognoser for kommende halvår samt SLFs vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands.

Søknad om godkjenning for skillevirksomhet sendes Statens landbruksforvaltning 4 uker før oppstart av produksjon. Statens landbruksforvaltning avgjør søknaden. Søker må av kontrollhensyn legge ved revisorattestert kvantumsregnskap over mottak og omsetning av både skallegg og eggprodukter.

Det var videre lagt opp til at rapportering og utbetalingen skulle skje hver andre måned. Dette er samme intervall som for ordningen som gjaldt fram til 29.03.2012. Med slike utbetalingsintervall reduseres behovet for a konto utbetalinger og rentekompensasjon, og SLF foreslo at adgangen til å få dette ble tatt bort for skilleprodukter.

Etter høringsutkastet skulle første ledd i eksisterende § 3 erstattes med følgende tekst:
For hver to måneder og senest innen den 15. i påfølgende måned, sendes krav om priskompensasjon til Omsetningsrådet. Priskompensasjonen beregnes ut fra kvantum av de enkelte skilleproduktene og den fastsatte satsen. Søknad om utbetaling skal inneholde

- priskompensasjon utregnet på de ferdigproduktene det søkes priskompensasjon for*
- solgt kvantum av de enkelte skilleproduktene for tilhørende periode*
- råvareandelen (eggeplomme/eggehvite) i disse produktene*
- det endelige grunnlag for priskompensasjonen i form av kvantum råvare (eggeplomme/eggehvite)*
- akkumulert kvantumsregnskap for kalenderåret*

For ordningen med priskompensasjon på skilleprodukter betales ikke forskudd og det gis ingen rentekompensasjon.

Høringsuttalelser

Det kom inn 4 høringsuttalelser. Disse var fra

Barne- og familiedepartementet
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)
Kjøttbransjens Landsforbund (KLF)
Nortura SA

Barne - og familiedepartementet
Ingen merknader.

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

NNN peker på risikoen ved forskuddsvis fastsettelse og mener det kan være formålstjenlig med en prøveordning før endelige retningslinjer vedtas.

Kjøttbransjens Landsforbund (KLF)

KLF peker på risikoen for overkompensasjon ved forhåndfastsettelse av sats, og at dette i tilfelle vil innebære overføring av midler fra uavhengige eggprodusenter til Norturamedlemmer, siden omsetningsavgiften betales av alle produsentene. De mener også at adgangen til å drive skillevirksomhet med priskompensasjon er en langt større fordel for Norturamedlemmene enn for andre eggprodusenter. KLF ber SLF fremme et forslag som bedre sikrer en god kontroll og etterrettelighet med bruk av offentlige midler, og sier videre at: "Nytt forslag må likebehandle Nortura/Norturas produsenter og andre produsenter med hensyn til risikoen som påløper ved fastsetting av nivået på satsene for priskompensasjon for skilleprodukter."

KLF kan ikke se at foreslått endring gjør ordningen mer WTO-konform enn dagens. Videre hevdes det at endringene åpner for muligheten for tilpasninger som er fordelaktige for Nortura og Norturas produsenter.

KLF mener at en prisedskrivning til EU-nivå på norske skilleprodukter vil være en ordning som er forutsigbar, stabil og WTO-konform. Et annet alternativ er i flg. KLF en vektet sats basert på forventet salg i Norge og EU. De mener denne løsningen kun har mening så lenge det er en aktør, men ikke er noe godt alternativ dersom satsene skal revideres hvis det kommer en konkurrerende aktør i bransjen.

Videre mener KLF at dagens vilkår for "dobbel mottakplikt" som ble vedtatt 21.06.2013, gjør det aktuelt for flere å etablere skillevirksomhet. De skriver at den enkleste løsningen for å sikre at det blir kun en aktør som utøver skillevirksomhet, vil være å gjeninnføre den ordinære "doble mottakplikten".

Nortura SA

Nortura støtter forslaget til beregning av sats, men peker på at dette vil kunne slå forskjellig ut for ulike aktører dersom det etableres flere skillevirksomheter.

Nortura har merknader til vilkårene for søknad om oppstart, herunder kravet til revisorattestasjon. De har også forslag til hvilke elementer en søknad bør inneholde.

De viser videre til ordningen med råvaresprisutjevning (RÅK) der det ikke kreves revisorattestasjon ved søknad om tilskudd. Nortura har også forslag til noen endringer i rapporteringsgrunnlaget.

Nortura peker på at rapportering og utbetaling annenhver måned vil gi merarbeid for både aktørene og forvaltningen, men at dette er den mest håndterbare og akseptable løsningen når det ikke er a konto utbetalinger eller rentekompensasjon.

SLFs vurderinger

KLF viser til risikoen for overkompensasjon ved at satsen fastsettes forskuddsvis, og at dette vil være å flytte midler (innbetalt omsetningsavgift) fra alle produsenter til Nortura og Norturas produsenter. SLF ser at denne risikoen er til stede. I dette ligger både en risiko for at en ikke treffer nøyaktig i prisingen av enkeltelementer i kalkylen, og fastsetting av forholdstallet mellom hvor mye eggehvite som blir solgt på det norske markedet kontra eks-

port. Erfaringsmessig er markedet relativt stabilt, noe som gjør det enklere å treffe med prognose for eksportandel, hvor den største risikoen ligger. De øvrige elementene i kalkylen vil SLF kontrollere og sammenholde med flere kilder og vurdere disse slik vi gjør i annet kontrollarbeid. Ved skjønn vil vi legge til grunn konservative prognoser for at ordningen skal ha legitimitet. Vi mener den hyppige satsfastsettingen (halvårlig), samt erfaringer praktiseringen vil gi, bør gi en rimelig grad av sikkerhet for en akseptabel ordning.

KLF ber SLF fremme et nytt forslag som bedre sikrer god kontroll og etterrettelighet samt likebehandling av alle aktører. Ordningen som er etablert, og som nå justeres, er åpen for alle aktører og ivaretar således forutsetningen om likebehandling. Med hensyn til kontroll og etterrettelighet vises til omtale i avsnittet over. Videre vil vi foreslå å styrke kontrollhjemmelen i retningslinjens § 2-4 med utgangspunkt i § 3-4 i markedsreguleringsforskriften, som omhandler kontroll og dokumentasjon rettet mot markedsregulator. Dette gjøres med bakgrunn i at ordningen med kompensasjon ved skillevirksomhet er åpen for alle, og kontroll- og dokumentasjonsbestemmelsene i markedsreguleringsforskriften dermed ikke er dekkende. Bestemmelsen i forskriftens § 3-4 lyder som følger:

”Omsetningsrådet eller den Omsetningsrådet gir fullmakt, fører kontroll med at bestemmelsene i denne forskrift med tilhørende regelverk blir overholdt. Omsetningsrådet eller den Omsetningsrådet gir fullmakt kan kreve fremlagt de opplysninger og den dokumentasjon som er nødvendig for å utøve slik kontroll og for å forvalte markedsreguleringstiltakene på en tilfredsstillende måte.”

SLF foreslår følgende avsnitt som siste ledd i § 2-4 i gjeldende retningslinje:

”Statens landbruksforvaltning fører kontroll med at bestemmelsene om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter blir overholdt. Statens landbruksforvaltning kan kreve fremlagt de opplysninger og den dokumentasjon som er nødvendig for å utøve slik kontroll og for å forvalte bestemmelsene om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter på en tilfredsstillende måte.”

En ordning med prisnedskrivning til EU-nivå på all eggehvite, jf. KLFs forslag, vil øke kostnadene ved at også de varene som omsettes nasjonalt kun skal betales med EU-pris. Dette vil være i strid med forutsetningene for markedsreguleringen om å gjennomføre den til lavest mulig kostnader. SLF går derfor ikke videre med dette forslaget.

Både KLF og Nortura påpeker at foreslåtte ordningen ikke er noe optimalt alternativ dersom det kommer en konkurrerende aktør i bransjen. SLF ser at risikoen for over- eller underkompensasjon for den enkelte aktør vil øke dersom flere aktører starter med skillevirksomhet. Dette skyldes at satsen baseres på et veid middel av eksport og nasjonal omsetning. Fordelingen mellom disse vil avgjøre om det blir over- eller underdekning for den enkelte aktør. Veid opp mot behovet for å ha en ordning som delvis erstatter eksport som reguleringsvirkemiddel og som i praksis falt bort ved overgangen til ”volummodellen” for egg, vil SLF anbefale den foreslåtte ordningen med de svakheter som er til stede.

Prinsippene for ”dobbel mottakplikt” er fastsatt i forskrift av LMD og er ikke tema i denne høringen. SLF har derfor ikke vurdert KLFs forslag om dette nærmere.

Nortura har merknader til de foreslåtte kravene til revisorattestasjon, til innholdet i søknader om oppstart og til rapporteringsgrunnlaget ved krav om utbetaling.

Krav om revisorattestasjon ved utbetaling er nedfelt i markedsreguleringsforskriften. Ettersom ordningen med priskompensasjon er et reguleringsiltak, kan kravet ikke fravikes. Selv om utbetaling skjer hver andre måned, mener SLF det vil være tilstrekkelig med revisorat-

testasjon en gang per halvår. Attestasjonen må da omfatte oppgavene for angjeldende periode.

SLF er enig i Norturas merknader til innhold i en søknad om oppstart, og at vilkårene for rapportering kan gjøres tydeligere.

Ved forskuddsfastsettelse av satsen skal kontrollen ved utbetaling av tilskudd rette seg mot de kvanta som oppgis. Vurderingene knyttet til pris- og kvantumsprognoser, kostnads-kalkyler etc. vil måtte gjøres i forbindelse med fastsettelse av sats. Dette vil gjøres hvert halvår og risikoen for større avvik vil derfor etter SLFs mening være små. SLF har også mulighet til å foreta kontroller hos aktørene. SLF mener derfor at det opplegget som er foreslått gir en akseptabel risiko.

Med grunnlag i disse vurderinger foreslås følgende formulering i retningslinjene for markedsregulering av egg, § 2-4:

Ved innenlands produksjon av skilleprodukter (plomme og hvite) basert på norsk-produserte skallegg, kan det gis priskompensasjon. Priskompensasjonen kan gis til alle godkjente eggproduktprodusenter innenlands som skiller plomme og hvite. Priskompensasjonen skal sammen med råvareverdien av plomme- og hviteproduktene gjøre at skilleproduktene tilnærmet forsvarer verdien av skallegg. Omsetningsrådet avgjør om priskompensasjonen gis til eggehvite eller eggeplomme eller begge.

Satsene for priskompensasjon fastsettes av Omsetningsrådet forskuddsvis en gang per halvår. Satsen beregnes ut fra aktørenes salgsprognoser for kommende halvår samt SLFs vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands.

Søknad om godkjenning for skillevirksomhet sendes Statens landbruksforvaltning 4 uker før oppstart av produksjon. Statens landbruksforvaltning avgjør søknaden. Søknaden må inneholde en beskrivelse av plan for virksomheten, herunder nødvendige godkjenning fra Mattilsynet, resepter for de ulike produktene og prognoser for salg i ulike markeder.

Statens landbruksforvaltning fører kontroll med at bestemmelsene for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter blir overholdt. Statens landbruksforvaltning kan kreve fremlagt de opplysninger og den dokumentasjon som er nødvendig for å utøve slik kontroll og for å forvalte bestemmelsene om priskompensasjon på en tilfredsstillende måte.

Videre foreslås at første ledd i eksisterende § 3 erstattes med:

For hver to måneder og senest innen den 15. i påfølgende måned, sendes krav om priskompensasjon til Omsetningsrådet. Priskompensasjonen beregnes ut fra kvantum av de enkelte skilleproduktene og den fastsatte satsen. Søknad om utbetaling skal inneholde

- solgt kvantum av de enkelte skilleproduktene for tilhørende periode

- priskompensasjon utregnet for de ferdigproduktene det søkes priskompensasjon for

- akkumulert kvantumsregnskap for halvåret

For krav som omfatter månedene mai/juni og november/desember må det legges ved revisorattest som gjelder siste halvår.

For ordningen med priskompensasjon for skilleprodukter betales ikke forskudd, og det gis ingen rentekompensasjon.

I 2010 (sak 49/10) vedtok OR å delegere vedtaksmyndighet i noen saker av ikke-prinsipiell karakter til Statens landbruksforvaltning som et ledd i å effektivisere arbeidet. Det var blitt åpnet for slik delegering som følge av endringene i omsetningsloven som trådte i kraft 01.10.2010.

Vedtaket lød slik:

1. Omsetningsrådet beslutter at følgende deler av rådets myndighet delegeres til Statens landbruksforvaltning:
 - a. Avgjørelsesmyndighet i saker som gjelder bevilgningsoppgaver for gjennomførte avsetningstiltak som markedsregulator kan iverksette uten forhåndsgodkjennelse fra Omsetningsrådet, med unntak av oppgaver vedrørende kompensasjon for reguleringskapasitet hos Tine SA.
 - b. Avgjørelsesmyndighet i saker som gjelder bevilgningsoppgaver for avsetningstiltak for epler, matpoteter og honning som er iverksatt etter forhåndsgodkjenning fra Omsetningsrådet.
 - c. Avgjørelsesmyndighet i saker som gjelder fastsetting av rente i markedsreguleringen for korn.
2. Saker som innstilles med et annet resultat enn det som framgår av søknaden, eller hvor det er tvil om avgjørelsen, skal legges fram for Omsetningsrådet til behandling selv om de er delegert etter punkt 1.
3. Vedtak fattet av SLF etter delegert myndighet skal løpende legges fram som referatsaker i Omsetningsrådet.

Behandling av søknader om oppstart, utbetaling av midler og kontroll av ordningen, er etter SLFs vurdering en sak av ikke prinsipiell karakter, på lik linje med de oppgavene rådet har delegert til SLF i pkt. 1a over. Delegeringen i 2010-vedtaket omfatter imidlertid kun markedsregulator. I denne ordningen vil også andre aktører enn markedsregulator kunne motta priskompensasjon. SLF foreslår derfor at rådet gjør eget delegeringsvedtak i saken.

Konsekvenser

De foreslåtte endringer vil ikke føre til vesentlig merarbeid for aktører eller forvaltning. Ved forhåndsfastsettelse øker risikoen for at satsen settes for lavt eller for høyt i forhold til verditapet som oppstår. Risikoen for dette blir liggende hos dem som driver skillevirksomhet. Så lenge satsen fastsettes to ganger i året og det nyttes konservative prognoser, mener SLF risikoen for vesentlige avvik er akseptabel.

Sak nr.: 06/14	Sektor: Egg	Beslutningsnivå: OR
Behandling: 19.02.2014	Tittel: Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - fastsettelse av sats for 2. halvår 2013 og 1. halvår 2014	Saks nr.: 13/39655

Beskrivelse

Ordningen med priskompensasjon på skilleprodukter av egg ble etablert med virkning fra 01.07.2013. Omsetningsrådet skal fastsette sats for priskompensasjon på skilleprodukter av egg. SLF foreslår at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg andre halvår 2013 fastsettes til kr 8,25 per kg hvite. For første halvår 2014 foreslår SLF at satsen fastsettes til kr 8,40 per kg hvite.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg av 29.03.2012 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Forslag til endringer i "Retningslinjer for markedsregulering av egg" er vedtatt.

Vedlegg

E-post fra Nortura av 07.02.2014 og 11.02.2014 (Unntatt offentlighet)

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Forslag til vedtak

1. Satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg andre halvår 2013 fastsettes til kr 8,25 per kg hvite.
2. Satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg første halvår 2014 fastsettes til kr 8,40 per kg hvite.

Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - fastsettelse av sats for 2. halvår 2013 og 1. halvår 2014

Bakgrunn

Ordningen med priskompensasjon på skilleprodukter av egg ble etablert med virkning fra 01.07.2013. Omsetningsrådet skal halvårlig fastsette sats for priskompensasjon på skilleprodukter av egg. Satsen for andre halvår 2013 må fastsettes i grunnlag i bestemmelsene som gjaldt ved årsskiftet. Satsen for første halvår 2014 fastsettes i tråd med bestemmelsene vedtatt 19.02.2014, jf. egen sak.

Ved forhåndsfastsetting av sats må en forutsette et fast utbytte for skilleprosessen. Beregningene i denne saken baseres på slikt utbytte:

Plomme	29 %
Hvite	52 %
Helegg fra skilling	3 %
Skall	11 %
Rest/avfall	5 %

Det er etterspørselen etter plomme som avgjør hvor mye egg som går til skilling. Generelt produseres mer plomme for salg til majones- og dressing på våren enn om høsten. Det medfører en høyere eggehviteproduksjon og dermed større eksportandel i vårhalvåret. Nortura har opplyst at erfaringstall viser at i første halvår blir 75% av produsert eggehvite eksportert, mens tilsvarende tall for andre halvår er 70%. Av den nasjonale omsetningen selges en større andel til eksterne aktører om høsten, men dette påvirker ikke kalkylene, da prisen er den samme. Prisen for alle produkter er satt uemballert rett fra skilling.

Sats for andre halvår 2013

Endelig sats for andre halvår 2013 må fastsettes i henhold til bestemmelsene i retningslinjene gjeldende fram til 31.12.2013, dvs. på grunnlag av markedsregulators engrosprisonoteringer på skallegg og faktiske kvanta og oppnådde priser på skilleproduktene.

På grunnlag av innspill fra markedsregulator fastsatte SLF en foreløpig sats på kr 8,76 per kg eggehvite. Den satsen var basert på markedet fram til uke 44.

Oppgaven fra Nortura for andre halvår 2013 viser følgende kvanta:

Skallegg til knekking/skilling	1 497 903 kg
Plomme	434 392 kg
Hvite solgt innenlands	216 863 kg
Hvite solgt til verdensmarkedet	553 153 kg
Sum hvite	770 016 kg
Helegg fra skilling	44 987 kg
Skall	164 769 kg
Rest/avfall	89 974 kg

Differansen mellom salgsverdien av skilleproduktene og kostnadene på skalleggene og

knekking/skilling utgjør 6 353 909 kroner. Den samlede hviteproduksjonen ble på 770 016 kg.

Oppgaven fra Nortura gir en sats på kr 8,25 per kg hvite som er kr 0,51 lavere enn den foreløpige satsen. Hovedårsaken til den lavere satsen er at eksportandelen endte på 71,8 % mot antatt 76,5 % ved beregning av den foreløpige satsen. Eksportprisen ble kr 0,26 per kg lavere enn forutsatt for den foreløpige satsen. Det samlede produserte kvantumet ble også 23 % lavere enn prognosert, men dette endrer i liten grad satsen.

Sats for første halvår 2014

Satsen for første halvår 2014 beregnes etter nye regler, dvs ut fra aktørenes salgsprognoser for kommende halvår og SLFs vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands.

Da det per i dag kun er en aktør som driver skilleproduksjon, er det dennes salgsprognoser som legges til grunn for SLFs vurderinger. For første halvår 2014 er disse som følger:

Skallegg til knekking/skilling	1 725 500 kg
Plomme	500 393 kg
Hvite solgt innenlands	224 314 kg
Hvite solgt til verdensmarkedet	672 942 kg
Sum hvite	897 256 kg
Helegg fra skilling	51765 kg
Skall	189 804 kg
Rest/avfall	86 275 kg

Differansen mellom salgsværdien av skilleproduktene og kostnadene på skalleggene og knekking/skilling utgjør 7 537 609 kroner. Den samlede hviteproduksjonen for angitt skalleggmengde er 897 256 kg som gir en sats på kr 8,40 per kg hvite.

SLFs vurdering

Oppgaven fra markedsregulator over skillevirksomheten andre halvår 2013 er basert på tilsvarende oppsett som lå til grunn for fastsettelse av den foreløpige satsen. SLF har vurdert de priser som er satt for de ulike produktene i kalkylen og har ikke merknader til disse. I noen av tallene ligger det konkurransesensitiv informasjon, og SLF har derfor valgt ikke å legge disse inn i innstillingen.

For første halvår 2014 er satsen beregnet på tilsvarende måte, men da på grunnlag av prognose. Tilsvarende vurderinger for konkurransesensitiv informasjon gjelder også for denne saken.

SLF foreslår at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg andre halvår 2013 fastsettes til kr 8,25 per kg hvite.

For første halvår 2014 foreslår SLF at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg fastsettes til kr 8,40 per kg hvite.

Sak nr.: 07/14	Sektor: Egg	Beslutningsnivå: OR
Behandling: 19.02.2014	Tittel: Markedsregulators prisbetingelser ved levering av egg etter mottaksplikten	Saks nr.: 14/3341

Beskrivelse

KLF med flere har sendt et brev til avtalepartene av 6. desember. I brevet vises det til en eggprodusent som har levert en mindre del av sin eggproduksjon til Nortura og fått et oppgjør på kr 13,74 per kg for leveranse av XL, L og M egg fra miljøinnredede bur. Det stilles spørsmål ved om dette er den pris som oppnås for tilsvarende leveranser til samme mottaksanlegg til samme tid, og om dette er innenfor kravet i mottaksplikten. LMD viser til at mottaksplikten er en del av markedsreguleringen og dermed Omsetningsrådets ansvar, og har oversendt saken til SLF som sekretariat for rådet. SLF konstaterer at produsenten har fått en oppgjørpris for sine egg etter Norturas produsentprisliste i gjeldende periode, og mener at den aktuelle produsenten har fått tilnærmet samme betingelser som hva en liten produsent som er medlem av Nortura ville oppnådd.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr 1136 om markedsregulering til å fremme omsetning av jordbruksvarer § 5 første ledd og § 3-4.

Forutsetninger

Vedlegg

- Brev fra Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund, produsentlaget for Jonas Meling AS, produsentlaget for Den Stolte Hane Egg AS, produsentlaget for Toten Eggpakkeri AS og produsentlaget for Jæregg AS til Norges Bondelag, Norsk Bonde- og småbrukarlag og Landbruks- og matdepartementet 6. desember 2013. – Pris på egg levert i henhold til mottaksplikten Notat fra Nortura til Landbruks- og matdepartementet 13. desember 2013 – Pris på egg levert i henhold til mottaksplikten
- Brev fra Landbruks- og matdepartementet til Statens landbruksforvaltning av 21. januar 2014. – Henvendelse om markedsregulators prisbetingelser ved levering av egg i henhold til mottaksplikten
- E-post fra Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund til Landbruks- og matdepartementet av 21. januar 2014. – Vedr pris på egg ved mottaksplikt – Brev til avtalepartnere
- Brev fra Landbruks- og matdepartementet til Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund av 29. januar 2014. – Henvendelse om markedsregulators prisbetingelser ved levering av egg etter mottaksplikten i markedsreguleringen – e-post av 21.01.13

Møtebehandling

Bjørn-Ole Juul-Hansen fremmet følgende forslag til vedtak: "Til orientering" . Juul-Hansen leverte deretter følgende stemmeforklaring: " Omsetningsrådet har ikke tilstrekkelig informasjon til å svare på spørsmål stilt i brev fra de private eggprodusentenes produsentlag og KLF."

Det ble først votert over om saken skulle behandles eller tas til orientering. Det ble mot en stemme (Juul-Hansen) vedtatt å behandle saken. Det ble deretter votert over SLFs innstilling som ble vedtatt mot en stemme (Juul-Hansen).

Vedtak

Omsetningsrådet mener at Nortura har overholdt mottaksplikten i markedsreguleringen og de vilkår som er satt til denne.

Markedsregulators prisbetingelser ved levering av egg etter mottaksplikten

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF), produsentlaget for Jonas Meling AS, produsentlaget for Den Stolte Hane Egg AS, produsentlaget for Toten Eggpakkeri AS og produsentlaget for Jæregg AS, i det etterfølgende kalt KLF med flere, har sendt et brev til Norges Bondelag, Norsk Bonde- og småbrukarlag og Landbruks- og matdepartementet (LMD) 6. desember 2013. I brevet har avsenderne bedt om en tilbakemelding på hvilke forhold mottakerne mener rettfærdiggjør prisforskjell på leveringen av egg til medlemmer og ikke-medlemmer av Nortura, i tillegg til om dette er innenfor kravet i mottaksplikten. Det vises til hjemling av mottaksplikten i forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 5 og forskrift om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer § 3.

I brev fra LMD til Statens Landbruksforvaltning (SLF) av 21. januar 2014 oversendes saken til SLF som sekretariat for Omsetningsrådet, siden saken gjelder mottaksplikten i markedsreguleringen. KLF fikk kopi av dette brevet, og responderte med en mail til LMD. Denne ble besvart av LMD i brev av 29.01.2014, med kopi til SLF. LMD understreker at det avtalepartene ble enige om i jordbruksoppgjøret 2011, om at markedsregulatorene i forkant av jordbruksoppgjørene skal legge fram sine leveringsbetingelser til produsent, kun gjelder markedsregulators differensiering av pris til produsent ut fra struktur og region. Begrunnelsen for dette er behovet for å se dette i sammenheng med tilskuddssatser i flere ordninger over jordbruksavtalen, som differensierer ut fra disse to kriteriene. Henvendelsen fra KLF med flere må vurderes i en helhetlig sammenheng, hvor også prisdifferensiering mellom medlemmer og ikke-medlemmer i Nortura må gjennomgås og vurderes opp mot mottaksplikten i markedsreguleringen, som er Omsetningsrådets ansvar.

Bakgrunn for saken, brev fra KLF med flere av 6. desember 2013

KLF med flere skriver i brev av 6. desember 2013: "I samråd med sin ordinære varemottaker valgte en eggprodusent i Rogaland å utløse Norturas mottaksplikt for egg sommeren 2013. For disse eggene mottok han et oppgjør på kr 13,74 for klassene XL, L og M fra miljøinnredede bur. Etter jordbruksoppgjøret i 2013 er målprisen for egg avviklet. I brevet fra KLF med flere hevder de at informasjon fra avtalepartnerne tilsier at en eggprodusent bør forvente at pris for egg skal ligge i størrelsesorden kr 15,- per kilo."

KLF kontaktet Nortura og fikk informasjon om at Nortura gir et prognosetillegg på 50 øre per kilo til egne produsenter med en minimumsleveranse på 18 kilo per høne per innsett. I tillegg kommer et kvantumstillegg basert på årskvantum som KLF med flere oppfattet å ligge i størrelsesorden 35-50 øre kiloen.

KLF med flere finner "så stor prisforskjell i avregning til medlemmer og ikke-medlemmer av Nortura som svært urimelig, konkurransevridende og uforenlig i forhold til at avtalepartene kan påberope seg en generell mottaksplikt i eggsektoren". De mener videre at prisforskjellen er så stor at det i realiteten kun er fullstendig overgang til Nortura som er alternativet for produsenter som kommer opp i situasjoner der ikke hele produksjonsvolumet kan omsettes gjennom et ordinært marked hos en privat aktør. Mottaksplikten blir med slike prisforskjeller på ingen måte en avlastningskanal for privatleverende eggprodusenter i flg. KLF med flere.

Brevet fra KLF med flere avsluttes med at: "Markedsordningene i eggsektoren er finansiert ved omsetningsavgift og belastet alle eggprodusenter - uavhengig om det leveres til samvirke eller privat. Ordningene burde derfor fungere likt for produsentene og ha samme økonomiske effekt for produsentene uavhengig av valg av varemottaker. Etter KLF med flere oppfatning viser eksemplet at de private eggprodusentene forventes å være med og ta sin del av finansieringene, men har ikke samme tilgang til de ordningene som finansieres."

KLF med flere ber om en tilbakemelding fra avtalepartene på hvilke forhold de mener rettfærdiggjør denne prisforskjellen med utgangspunkt i nevnte hjemling av mottaksplikten.

Uttalelse fra Nortura av 13. desember 2013

Nortura opplyser at: "Prisen som det er oppgitt i brevet – kr 13,74 – er lik det alle Norturas produsenter av egg fra høner i miljøinnredning mottar.

Ut over dette har Nortura tillegg som kun medlemmer er berettiget til:

- Tillegg for prognoseavtale
- Kvantumstillegg basert på årskvantum
- Eventuell etterbetaling som årsoppgjørdisponering i Nortura

Prognosetillegget er nå på kr 0,50 per kg egg og fordrer minimumsleveranse på 18 kg per høne per innsett. Prognoseavtalen gir Nortura oversikt over leveranse uke for uke, og det må betraktes som kompensasjon for å gi informasjon. Kvantumstillegget utbetales til medlemmer med prognoseavtale, og det ga for 2012 en gjennomsnittlig utbetaling på kr 0,50 per kg egg. Dette er et tillegg som til dels kan relateres med effektivitet og kostnader ved innhenting av egg fra produsentene.

I brevet har KLF med flere referert til at "Informasjon fra avtalepartene tilsier at en eggprodusent bør forvente at pris for egg skal ligge i størrelsesorden kr 15,- per kilo." Denne prisen er hentet fra innspill Nortura ga til Budsjettnemnda før årets forhandlinger for anslag avregningspris egg 2013. Det tok utgangspunkt i beregning av hva eggprodusentene i Nortura totalt har fått utbetalt i 2012; kr 15,64, med kjente endringer etter det. Prisreduksjon på kr 0,80 med virkning i 46 uker i 2013.

Dette inkluderer også ca. 54 prosent egg fra frittgående høner (økologisk utenom). Her sammenligner KLF med flere altså forskjellige egg. Det forklarer ca. kr 0,50 av forskjellen. Prisforskjell mellom egg fra frittgående høner og egg fra høner i miljøinnredning er kr 1,- per kg egg.

Det vises for øvrig til Jordbruksoppgjøret 2011 da partene var enige om at markedsregulatorne skulle legge frem sine betingelser for partene i forkant av jordbruksoppgjøret for å vurdere disse opp mot mottakplikten. Dette ble gjort foran jordbruksoppgjøret 2012, og partene fant at det ikke var grunn til å bemerke noe særskilt til Norturas betingelser. Det er ikke gjort grunnleggende endringer i prisbetingelsene i Nortura etter dette. Prisbetingelsene har som forutsetning at mottakplikten skal være reell. Høsten 2013 hadde Nortura også en omfattende presentasjon av sine prisbetingelser for SLF.”

Nortura endrer sine betingelser

Administrasjonen i Nortura har gjort en ny vurdering av tilleggsytelser til leverandører som ikke er medlemmer av Nortura, sett opp mot å sikre at hovedtyngden av leverandørene til Nortura er medlemmer, og at det er balanse mellom krav og ytelse som er knyttet til medlemskapet.

Dette ble forrige gang vurdert i sammenheng med økning i andelsinnskuddet i Nortura. Situasjonen siden den gang har endret seg, og Nortura legger hovedvekt på at tilleggsytelser skal være knyttet til prinsippet om ytelse og motytelse. SLF mottok informasjon 13. februar 2014 om at styret i Nortura har vedtatt at kravet til medlemskap for prognosetillegg for egg og kvantumstillegg for alle dyreslag fjernes fra og med 2014.

SLFs vurdering og anbefaling

SLF har fått opplyst at leveransene KLF med flere refererer til har skjedd i perioden fra og med uke 33 til og med uke 47 i 2013. SLF har kontrollert og funnet at den aktuelle produsenten har fått oppgjørpris i samsvar med Norturas produsentprisliste i den aktuelle perioden. Produsentprisen var fra 11.02.2013 og ut året på kr 13,74 per kg for størrelse XL, L, M egg fra høns i miljøinnredede bur. Nortura opplyser at denne produsenten leverte egg fra denne driftsformen, og da er det denne kategorien egg en må forholde seg til, og ikke priser på egg fra bedre betalte produksjonsformer.

Som KLF med flere omtaler, har Nortura et prognosetillegg på kr 0,50 per kg. Dette tillegget har så langt vært forbeholdt medlemmer. Prognosetillegget gis kun til produsenter med inngått avtale om leveranse av egg for gjeldende innsett, som tilsvarer 76 uker. Tillegget begrunnes med forutsigbarhet. Ifølge tidligere opplysninger fra Nortura skal dette tillegget i vesentlig grad kompensere for kostnader med å planlegge og tilrettelegge en kontinuerlig levering, samt at det gir en bedre effektivitet og kostnadsinnsparing ved inntransport av egg fra produsentene.

SLF mener det er naturlig at eggprodusenter som tilrettelegger en produksjon som er tilpasset eggmottaker får kompensert for dette. Vi mener heller ikke at nivået på 50 øre per kg er urimelig.

I mars 2011 leverte en partssammensatt arbeidsgruppe, ledet av LMD, rapporten Mottakplikten i markedsreguleringen i jordbruket. En oppfølging av denne ble avtalen om at markedsregulator skulle legge fram sine leveringsbetingelser før jordbruksforhandlingene, som LMD viser til i sitt brev nevnt foran. Nortura reduserte etter dette sitt avtaletillegg på egg med kr 1,50 per kg, og la tillegget inn i prisen med virkning fra 1. januar 2012.

Fra 2014 opphører knytningen av dette tillegget til medlemskap i Nortura. Det vil likevel gis tillegg for langsiktighet som Nortura har bruk for i sin produksjonsplanlegging, som for egg gjelder ett innsett tilsvarende 76 uker. Endringen vil ikke endre prisbetingelser for ad hoc leveranser, som denne saken handler om.

Nortura utbetaler også et kvantumstillegg, med økede sats per kg etter størrelsen på leveringen. Dette tillegget var også forbeholdt medlemmer til og med 2013. Kvantumstillegget skal stimulere til større leveranser.

SLF mener at produsenter som legger opp en produksjon som gir en mer rasjonell varehåndtering og reduserte kostnader, kan kompenseres gjennom et tillegg. Det er vanskelig for SLF å vurdere hvorvidt størrelsen på dette tillegget er basert på reelle kostnader knyttet til leveranser, men tillegget det her er snakk om synes ikke urimelig. I nevnte rapport blir det pekt på at en høy markedsandel og konkurransekraft er en forutsetning for å drive markedsregulering. Nortura har de senere årene mistet store produsenter bl.a. innenfor eggproduksjonen. Arbeidsgruppen som la fram rapporten vektlegger at landbrukssamvirket skal ha en tilstrekkelig evne til å gjennomføre sitt ansvar som markedsregulator og fortsatt må kunne drive prisdifferensiering. SLF vil påpeke at kvantumstillegget Nortura har gitt, differensierer både mellom medlemmer og ikke-medlemmer og mellom store og små produsenter innad i Nortura. Den aktuelle leveransen ville vært berettiget et tillegg på kr 0,30 per kg, i flg. Nortura, dersom produsenten hadde vært medlem. Som omtalt, utgår medlemsknytningen av dette tillegget fra og med 2014.

SLF konstaterer at produsenten har fått en oppgjørpris for sine egg etter Norturas produsentprisliste i gjeldende periode, og mener at den aktuelle produsenten har fått tilnærmet samme betingelser som hva en liten produsent som medlem av Nortura ville oppnådd. Ut fra dette mener SLF at Nortura har overholdt mottaksplikten i markedsreguleringen og de vilkår som er satt til denne i regelverket og utfyllende vurderinger.

Som omtalt, vedtok Nortura 13. februar en omlegging av tilleggsytelser, hvor prinsippet blir at dersom leverandør oppfyller kravene, uavhengig av medlemskap eller ikke, vil motta tilleggsytelsen. Dette vil i praksis ikke endre betingelser for ad hoc leveranser, slik SLF vurderer det, men gir alle primærprodusenter anledning til oppnå tilleggsytelser når betingelsene oppfylles. Etter SLFs vurdering viser dette betydningen av forutsigbarhet og rasjonell varehåndtering, samtidig som betingelsene blir likere for medlemmer og ikke-medlemmer. Sistnevnte vurderes som positivt vurdert opp mot mottaksplikten i markedsreguleringen.